

OPTOMETRYSTA

KOD ZAWODU:

229501

INFORMACJA O ZAWODZIE:

Optometria (z greckiego optos - widziany, metreo - mierzenie) to dziedzina wiedzy zajmująca się zachowaniem, ochroną i usprawnieniem procesu widzenia.

Początki rozwoju optometrii w Polsce to rok 1983 i utworzenie Zakładu Optometrii w Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Po dziesięciu latach jego istnienia, w 1994 roku powołane zostało Polskie Optometryczne Towarzystwo Naukowe, które po przekształceniu w Polskie Towarzystwo Optometrii i Optyki (PTOiO) uzyskało prawa członka stałego Europejskiej Rady Optometrii i Optyki. Dzięki działalności Towarzystwa powołano pierwsze w Polsce Podyplomowe Studium Optometrii, które w założeniu miało kształcić pracowników posiadających kompetencje wymagane do prowadzenia badań i korekcji optycznej wzroku oraz utworzono studia dzienne dla absolwentów szkół średnich w omawianym zakresie.

OPIS ZAWODU:

Omawiany zawód jest wpisany do Klasyfikacji Zawodów i Specjalności i znajduje się

w grupie specjalistów ochrony zdrowia. Ponieważ istnieje kilka profesji, które mają za zadanie dbać o dobre funkcjonowanie narządu wzroku istotne jest dokonanie rozróżnienia pomiędzy optykiem, optometrystą a okulistą.

Osoba wykonująca zawód optometrysty dokonuje pomiarów parametrów układu wzrokowego, aby wykryć ewentualne odstępstwa od norm fizjologicznych i dobrać korekcję w postaci okularów lub soczewek kontaktowych, a także prowadzi lub nadzoruje rehabilitację narządu wzroku. W przypadku spostrzeżenia symptomów choroby kieruje pacjenta do okulisty. Okulista jest lekarzem specjalizującym się w diagnostyce i leczeniu chorób oczu. Optyk natomiast odpowiedzialny jest za dobór i sprzedaż soczewek zgodnie z receptą oraz pasujących do nich opraw okularowych, jego zadaniem jest również prawidłowy montaż soczewek korekcyjnych w oprawach.

ZADANIA ZAWODOWE:

Do zadań zawodowych optometrysty należy przede wszystkim wykonywanie pomiarów parametrów układu wzrokowego za pomocą specjalistycznych przyrządów: refraktometrów, oftalmometrów, oflamoskopów, feropterów, tablic testowych i innych urządzeń służących do diagnozowania wad wzroku. Rolą kwalifikowanego optometrysty jest nie tylko przeprowadzenie tzw. „komputerowego”, czyli wykonanego za pomocą autorefraktometru, badania wzroku, ale przede wszystkim prawidłowa interpretacja jego wyników. Istotnym elementem badania optometrycznego jest wywiad z pacjentem uwzględniający informacje na temat zaburzeń widzenia, trybu pracy, występujących chorób ogólnoustrojowych, przyjmowanych leków oraz problemów okulistycznych w rodzinie. Badanie optometryczne obejmuje nie tylko sprawdzanie ostrości wzroku, ale także m.in. konwergencji i akomodacji oczu oraz różnicowania barw czy weryfikację istnienia zezów ukrytych. Stanowi ono podstawę diagnozy nieprawidłowości i dobrania odpowiedniej korekcji – soczewek okularowych lub kontaktowych, co również należy do zadań zawodowych optometrysty. Najczęściej diagnozowanymi wadami są: krótkowzroczność, dalekowzroczność, starowzroczność i astygmatyzm. Osoba wykonująca omawiany zawód powinna potrafić dobrać i/lub zaprojektować pomoce wzrokowe, najczęściej są to okulary, w zależności od wad układu wzrokowego i warunków anatomicznych pacjenta. Zadaniem optometrysty jest również udzielanie informacji i porad dotyczących stosowania wyrobów medycznych związanych z ochroną i korekcją narządu wzroku, ergonomii

widzenia i dbałości o wzrok w miejscu pracy. W przypadku zapisania soczewek kontaktowych rolą optometrysty jest przeszkolenie pacjenta w zakresie ich aplikowania i użytkowania.

Zadaniem specjalisty z zakresu optometrii jest także prowadzenie i nadzorowanie zleconej przez lekarza okulistę rehabilitacji układu wzrokowego w celu przywrócenia właściwej sprawności widzenia. Taki trening może obejmować np. stymulowania widzenia, rozwijania sprawności wzrokowych związanych z kontrolowaniem ruchów gałek ocznych, kształtowanie i doskonalenie percepcji przedmiotów dwu- i trójwymiarowych.

Optometrysta nie posiada uprawnień do przepisywania leków, z wyjątkiem preparatów sprzedawanych w aptece bez recepty, mających za zadanie np. poprawienie parametrów filmu łzowego.

W zależności od miejsca pracy do zadań optometrysty może należeć również prowadzenie badań przesiewowych w celu wykrycia ewentualnych nieprawidłowości i odstępstw od norm fizjologicznych.

ŚRODOWISKO PRACY:

Optometrysta wykonuje swoją pracę w pomieszczeniach zamkniętych – gabinetach zlokalizowanych zwykle w dużych salonach optycznych lub mniejszych, prywatnych zakładach optycznych. Obowiązują go stałe godziny pracy, pracuje 6-9 godzin dziennie, nie ma potrzeby pracy w nocy. Międzynarodowe firmy funkcjonujące w branży najczęściej otwierają swoje punkty w galeriach handlowych, co może wiązać się z koniecznością pracy zmianowej, w weekendy oraz w godzinach wieczornych.

Praca ma charakter indywidualny, mimo istnienia ujednoliconych procedur optometrysta w każdym przypadku sam dobiera najwłaściwsze metody diagnozy i korekcji wad wzroku i ponosi w związku z tym odpowiedzialność zawodową.

W omawianym zawodzie nie występują czynniki niebezpieczne, szkodliwe ani szczególnie uciążliwe. Nie ma także ryzyka związanego z zapadaniem na choroby zawodowe.

WYMAGANIA PSYCHOFIZYCZNE:

Praca w omawianym zawodzie wiąże się z intensywnymi kontaktami z innymi ludźmi. Optometrysta bada, udziela rad i odpowiada na pytania pacjentów, z drugiej strony współpracuje z innymi specjalistami – lekarzami czy optykami. W związku z powyższym powinien posiadać rozwinięte kompetencje interpersonalne: umiejętność nawiązywania kontaktu i postępowania z ludźmi, zdolności perswazyjne, empatię. W zawodzie niezbędna jest komunikatywność, wysoka kultura osobista i - jak w każdej pracy o zawierającej elementy obsługi klienta - umiejętność radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych.

Ze względu na konieczność obsługi urządzeń diagnostycznych potrzebna jest sprawność manualna oraz pewne predyspozycje techniczne. Proces stawiania diagnozy i doboru odpowiedniej korekcji wymaga natomiast zdolności analitycznych, rozumowania logicznego, zdolności koncentracji i podzielności uwagi. Fundamentalne znaczenie mają takie cechy jak: dokładność, sumienność i odpowiedzialność.

Ponieważ praca optometrysty nie podlega bezpośredniej kontroli, osoba wykonująca ten zawód powinna być samodzielna, umieć zorganizować sobie pracę i nie bać się podejmowania decyzji. Przydają się również zainteresowania badawcze i gotowość do uczenia się i doskonalenia umiejętności zawodowych.

WARUNKI PODJĘCIA PRACY:

W Polsce, jak dotąd, nie istnieje przepis regulujący precyzyjnie warunki podjęcia pracy w zawodzie optometrysty. Zakres czynności zawodowych definiuje Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Zawód optometrysty został w niej zaliczony do grupy 2 „specjaliści” – stąd należy wnioskować, że do jego wykonywania niezbędne jest posiadanie wyższego wykształcenia.

Rynek edukacyjny oferuje osobom zainteresowanym zawodem następujące możliwości:

- ukończenie studiów magisterskich z zakresu optometrii (np. Fizyka o specjalności optometria, Biofizyka z optometrią).

- ukończenie studiów podyplomowych z optometrii obejmujących ok. 600 godzin kształcenia zawodowego dla absolwentów studiów pierwszego lub drugiego stopnia z obszaru nauk ścisłych, technicznych, przyrodniczych lub medycznych.

Studia w omawianym zakresie są dwustopniowe, a podjęcie nauki na studiach II stopnia uwarunkowane jest posiadaniem tytułu licencjata lub inżyniera w zakresie optyki okularowej lub kierunków pokrewnych.

Optometria jest dziedziną wiedzy z pogranicza techniki i medycyny, w związku z czym studia prowadzone są przez politechniki lub uczelnie medyczne. Wybierając ten kierunek należy mieć na uwadze fakt, iż program studiów łączy zaawansowaną wiedzę z fizyki, chemii, biofizjologii i medycyny.

MOŻLIWOŚCI ZATRUDNIENIA:

Optometryści mogą znaleźć zatrudnienie między innymi w:

- zakładach i salonach optycznych jako specjaliści zajmujący się badaniem wzroku,
- gabinetach i przychodniach okulistycznych,
- firmach projektujących lub produkujących sprzęt optyczny,
- firmach zajmujących się dystrybucją produktów optycznych, np. urządzeń diagnostycznych, soczewek kontaktowych.

Optometrysta może także otworzyć własny zakład optyczny i prowadzić samodzielną praktykę optometryczną.

Opracowano: czerwiec 2017